

Strategisch Asset Management Plan

Eenheid Wegen en Kanalen

Colofon

Datum

augustus 2016

Uitgave

provincie Overijssel, Eenheid Wegen en Kanalen
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 87 80

Vormgeving

provincie Overijssel
Nu reclame

Druk

provincie Overijssel

2016

Motto

Een prachtige provincie om te wonen, te werken en te recreëren. Met voldoende werk en ruimte om te ondernemen. Fraaie natuur in een plezierige omgeving. Overijssel zorgt dat de wegen berijdbaar zijn, innovaties kansen krijgen, het openbaar vervoer goed functioneert en dat er goede voorzieningen zijn in de stad én op het platteland
www.overijssel.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Doelstelling van het strategisch assetmanagementplan	7
1.2 Taak- en rolopvatting van de eenheid Wegen en Kanalen	7
1.3 Stap naar assetmanagement	9
1.4 Leeswijzer	10
2 Context van de organisatie	11
2.1 Externe context van de organisatie	11
2.2 Interne context van de organisatie	14
2.3 Stakeholders	18
2.4 Scope assetmanagementsysteem	18
3 Beleid en strategie	20
3.1 Missie en visie	20
3.2 Bedrijfswaarden	20
3.3 Uitgangspunten en principes	22
4 Assetmanagement en organisatie	25
4.1 Leiderschap en betrokkenheid	25
4.2 Assetmanagementsysteem	26
4.3 Assetmanagement rollen	28
4.4 Processen en informatie	29
4.5 Prestatiemanagement	29
4.6 Kansen- en risicomanagement	30
4.7 Levenscyclus kosten	30
4.8 Management van wijzigingen	30
4.9 Managementbeoordeling (HE/MT)	31
4.10 Certificering ISO 55001 en interne audits	31
5 Assetmanagementdoelstellingen	33
5.1 Strategische assetmanagementdoelstellingen	33
5.2 Doelstellingen assetmanagement en organisatie	34
5.3 Asset doelstellingen	34
5.4 Kritieke prestatie-indicatoren	35

1. Inleiding

1.1 Doelstelling van het strategisch assetmanagementplan

Dit document vormt het beleidsmatige en strategische kader voor het managen van de fysieke assets van de Eenheid Wegen en Kanalen (verder in het plan aan te duiden als Eenheid WK) en is hiermee richtinggevend voor alle assetmanagementprocessen en -activiteiten. Het maakt onderdeel uit van het op NEN-ISO 55001:2014 gebaseerde assetmanagement systeem van Eenheid WK.

In dit document komen onderwerpen aan de orde die vanuit beleidsmatig en strategisch oogpunt relevant zijn om het assetmanagement binnen de eenheid Wegen en Kanalen handen en voeten te geven.

1.2 Taak- en rolopvatting van de eenheid Wegen en Kanalen

Wij zijn trots op Overijssel. Een provincie met vele kwaliteiten die tot uiting komen in de mooie landschappen, de verscheidenheid aan steden en regio's, het ondernemerschap, de bloeiende cultuur, de nuchtere, hardwerkende mensen én het karakteristieke Overijsselse 'noaberschap'.

Onze unieke ligging grenzend aan Duitsland biedt internationale kansen. Al onze inspanningen zijn erop gericht deze kwaliteiten te behouden en verder uit te bouwen. De ontwikkelingen in de samenleving – onder andere op demografisch, economisch en technologisch terrein – stellen ons voor uitdagingen. Het is onze taak te anticiperen op deze veranderingen om de kwaliteiten die bijdragen aan het wonen, werken, ondernemen, sporten en recreëren in Overijssel te borgen (bron: Coalitieakkoord 'Overijssel Werkt').

Mobiliteit

Een sterke regionale bereikbaarheid over weg, water en spoor is een voorwaarde voor het aanjagen van de economie. Wij zetten in op een regionaal kernnet met daarin de belangrijkste regionale verbindingen. Verplaatsen in Overijssel vraagt slimme en innovatieve aanpassingen. Het gaat om het totaalpakket, zodat iedereen veilig en snel de plaats van bestemming kan bereiken (bron: Coalitieakkoord 'Overijssel Werkt').

De provincie is daarbij verantwoordelijk voor het goed functioneren van de wegen, kunstwerken en waterwegen die zij zelf beheert. De Eenheid WK is verantwoordelijk voor het beheren, onderhouden en vervangen van de provinciale infrastructuur en de inliggende objecten. Zij stelt goed gastheerschap centraal om zodoende optimale doorstroming en veiligheid op (vaar)wegen en kunstwerken te realiseren.

Rolopvatting Eenheid WK

De activiteiten van de Eenheid WK zijn op dit moment gericht op het areaal op basiskwaliteit te houden, dat wil zeggen het maximaal benutten van de functies en prestaties van het netwerk tegen zo laag mogelijk kosten, en acceptabele risico's. Een robuuste infrastructuur is een voorwaarde voor het realiseren van de totale ruimtelijke opgave. De activiteiten van de Eenheid WK moeten om die reden ook bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelen op dit gebied.

Ontwikkelingen en toekomst

Het is van belang dat de provinciale infrastructuur minimaal op basiskwaliteit blijft. Een aantal ontwikkelingen vragen om een weloverwogen en transparante aanpak om beheer, onderhoud en vervanging in de komende jaren verder vorm te geven:

- 1. Toenemende beheerinspanning** De focus op het belang van de economische ontwikkeling brengt meer en zwaarder verkeer met zich mee. Hierbij speelt ook dat gewijzigde regelgeving en milieueisen aanpassingen zullen vragen van de bestaande infrastructuur. Dit alles betekent veranderende beheerinspanningen.
- 2. Verouderende infrastructuur** De komende jaren zullen steeds meer wegen en kunstwerken het einde van de technische levensduur bereiken. Dat vraagt om een weloverwogen en transparante aanpak om onderhoud en vervanging in de komende jaren vorm te geven. Vaak gaat daar mee samen dat de functionaliteit ook aangepast dient te worden.
- 3. Verantwoord beheren** De provincie wil haar middelen doelmatig en rechtmatig besteden, rekening houdend met (bestuurlijke) kaders en risico's. Dit betekent continue aandacht voor transparantie en controleerbaarheid.
- 4. Proactief samenwerken** We zien steeds meer samenwerkingsverbanden met bedrijven en kennisinstituten ten aanzien van innovatie en duurzaamheid, maar ook bij uitvoering van taken, zoals uitvoering van (dagelijks) onderhoud en onderzoek. Daarnaast zijn er op diverse fronten verschuivingen van taken en verantwoordelijkheden tussen overheidsorganisaties. Dit vraagt heldere keuzes in de ketengedachte bij taken en processen.
- 5. Ontwikkeling organisatie** Wij streven een flexibele organisatie na, waarin mobiliteit ten aanzien van werkzaamheden binnen en buiten de eenheid wordt gestimuleerd. Mensen worden in hun kracht gezet om optimaal te kunnen functioneren. Kritische functies willen we door eigen personeel hebben ingevuld. De gemiddelde leeftijd van medewerkers van de Eenheid WK is hoog. Dit betekent naast een groot natuurlijk verloop ook een kans op braindrain.
- 6. Trends en ontwikkelingen** Het betreft trends en ontwikkelingen die de Eenheid WK signaleert in de externe context en die onmiskenbaar de opdracht van de Eenheid WK gaat beïnvloeden. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die invloed hebben op de manier waarop de Eenheid WK assets in het areaal ontwerpt, realiseert en onderhoudt. De ontwikkelingen komen vaak voort vanuit bredere aandacht voor maatschappelijke en demografische ontwikkelingen, technische ontwikkelingen en klimaatverandering.
- 7. Innovatie** Om op het juiste niveau de infrastructuur te kunnen beheren en duurzaam om te gaan met de middelen, is het toepassen van innovaties belangrijk.

De recente toekomstverkenning (inspiratiekader) 'Overijssels Kompas 2018' en het interprovinciale KOMPAS 2020 zijn de basis voor deze ontwikkelingen en vragen om duidelijke keuzes om de bereikbaarheid van economische centra en een vitaal platteland blijvend te garanderen.

Veranderende rolopvatting

De taak- en rolopvatting van de Eenheid WK zal hierbij de komende jaren ook verder evolueren. Het interprovinciale KOMPAS 2020 schetst daarvan de contouren op strategisch niveau. Gesteld wordt dat de maatschappelijke opgaven zijn leidend en de (bestuurlijke) grenzen volgend. Voor het bereiken van doelen moet de Eenheid WK breder kijken dan alleen de eigen eenheid.

Dit betekent werken vanuit een sterk omgevingsbewustzijn, gericht op verbinden en op netwerken. Om kennis en innovatie te vergroten en te borgen, worden samenwerkingsverbanden bestendig en verder uitgebreid, zowel publiek als privaat (bron: Kompas 2020).

1.3 Stap naar assetmanagement

Allereerst betekenen deze ontwikkelingen voor de Eenheid WK dat zij versterkt doorgaat op de weg die al is ingeslagen: efficiënt (laten) uitvoeren van beheer, onderhoud en (vervangings) investeringen in de infrastructuur. Daarbij vragen de geschetste ontwikkelingen echter om een verdergaande verbetering: het implementeren van assetmanagement. Dit voornemen is ook vastgelegd in het Bedrijfsplan (bron: Bedrijfsplan 2012).

Assetmanagement is het professioneel en gestructureerd ontwerpen, bouwen, beheren en onderhouden en afstoten van kapitaalgoederen. Het betekent dat middelen en objecten vanuit een bedrijfskundig perspectief optimaal worden ingezet, met als doel de infrastructuur op de meest optimaal en efficiënt mogelijke manier te laten functioneren (basiskwaliteit). Hierbij wordt gestreefd naar een optimum tussen de prestaties, risico's en kosten van assets over de hele levenscyclus van de assets.

De Eenheid WK richt een assetmanagementsysteem in voor het besturen, coördineren en beheersen van assetmanagement activiteiten conform de NEN-ISO 55000.

Assetmanagement helpt een organisatie bij het bereiken van haar organisatiedoelstellingen door een weloverwogen inzet van haar kapitaalgoederen. Assetmanagement zorgt voor een evenwicht tussen de prestaties, de risico's en de kosten om effectief en efficiënt met de assets om te gaan. De Eenheid WK wil met assetmanagement het volgende bereiken:

- 1. grotere doelmatigheid:** de Eenheid WK wil het rendement van bestedingen en investeringen verbeteren en de kosten verlagen en tegelijkertijd de waarde van de assets behouden, zonder concessies te doen aan het bereiken van de organisatiedoelstellingen op de korte of lange termijn;
- 2. grotere doeltreffendheid:** het helder omschrijven en waarborgen van de prestaties van assets kan leiden tot betere diensten of producten die constant aan de verwachtingen van stakeholders voldoen of deze zelfs overtreffen;
- 3. bewijsbare rechtmatigheid:** het stelt de provincie in staat om blij te geven van maatschappelijk verantwoorde en integere bedrijfsvoering en goed rentmeesterschap. Dit draagt bij aan de ambitie om een betrouwbare overheid te zijn;
- 4. transparante besluiten:** De Eenheid WK kan op een transparante en onderbouwde manier scenario's schetsen voor maatregelen en investeringen in assets. Dit stelt het bestuur en de directie vervolgens in staat tot betere besluitvorming en tot het doeltreffend realiseren van evenwicht tussen haar kosten, risico's en prestaties;
- 5. betere samenwerking:** het duidelijk vastleggen van taken, rollen en verantwoordelijkheden zal het samenspel binnen en buiten de provincie beter stroomlijnen. Hierdoor kan meer energie worden gestopt in het te behalen resultaat in plaats van in onderhandelen over taken, planning en financiering;
- 6. kennisborging:** het organiseren en beschrijven van het primaire proces in assetmanagement-terminen kan de individuele kennis van medewerkers breder toegankelijk en werkzaamheden overdraagbaar maken. Hiermee kan de Eenheid WK beter omgaan met het verdwijnen van kennis en ervaring door de natuurlijke uitstroom van (oudere) medewerkers;
- 7. beheerst risico:** het bewust en herhaaldelijk stilstaan bij de risico's van maatregelen en projecten kan mogelijk negatieve gevolgen voor maatschappij, politiekbestuur en functionaliteit van de assets in beeld brengen en minimaliseren;
- 8. aantoonbaarheid:** transparant voldoen aan eisen vanuit wet- en regelgeving, politiekbestuurlijke kaders en naleving van assetmanagement-normen, -beleid en -processen;

9. **stimuleren innovatie:** de focus op te behalen doelen in plaats van het voldoen aan technische normen kan een stimulans zijn voor zowel interne als externe stakeholders om te zoeken naar nieuwe, innovatieve en duurzame oplossingen om doelgerichter en doelmatiger te opereren;
10. **verbeterde reputatie:** door verhoogde klanttevredenheid over de resultaten en vergroot bewustzijn van de assetmanagement aanpak van de Eenheid WK zal het vertrouwen bij stakeholders naar verwachting toenemen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de interne en externe context van de organisatie zoals scope, kaders, stakeholders en verwachte benefits toegelicht. Hoofdstuk 3 licht de missie en visie van de Eenheid WK, het assetmanagementbeleid, de bedrijfswaarden en de strategische assetmanagementuitgangspunten en -principes nader toe. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 beschreven hoe het assetmanagementsysteem en de toepassing van assetmanagement een plaats heeft binnen de Eenheid WK.

Tot slot worden de doelstellingen voor assetmanagement, het assetmanagementsysteem en de assetportfolio uiteengezet.

2. Context van de organisatie

We leven in een snel veranderende wereld. Dit vraagt om veel flexibiliteit in organisaties. Een krachtige organisatie anticipeert voortdurend op ontwikkelingen in en eisen uit de omgeving en is daardoor goed voorbereid op de toekomst. Het is voor de Eenheid WK belangrijk om interactie te hebben met de in- en externe context van de organisatie.

De externe context van de organisatie bepaalt het speelveld van de eenheid Wegen en Kanalen. Diverse trends, ontwikkelingen en eisen van stakeholders in de externe omgeving hebben invloed op dit speelveld. Om toekomstbestendig te zijn, anticiperen wij op de relevante trends, ontwikkelingen en eisen van stakeholders die impact hebben op de assets van de eenheid wegen en kanalen. De Eenheid WK houdt rekening met relevante wet- en regelgeving en nationale beleidskaders voor het beheer van de assets.

De interne context van de organisatie wordt bepaald door concernbrede kaders waarbinnen de organisatie mag handelen. De belangrijkste kaders worden bepaald door: Omgevingsvisie, Coalitieakkoord, Begroting, Bedrijfsplan, Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen, Inspiratiekader 'Overijssels Kompas 2018', IPO KOMPAS 2020, Koersdocument 2020, Besturings- en managementconcept en Netwerkvisie. Deze belangrijkste kaders zijn gebaseerd op een provinciale context- en stakeholderanalyse, waarin de trends, ontwikkelingen uit de omgeving en eisen van stakeholders verwerkt zijn in de documenten. De beschreven context en eisen van stakeholders uit deze documenten worden gezien als de voor de Eenheid WK relevante context en eisen van stakeholders.

2.1 Externe context van de organisatie

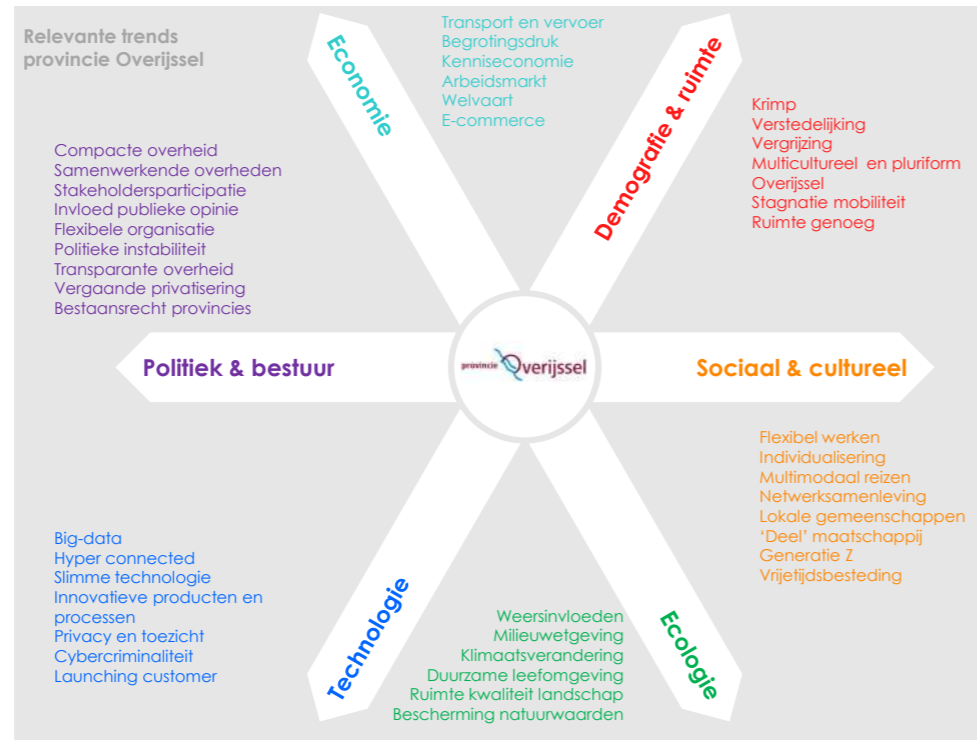
2.1.1 Trends en ontwikkelingen

Binnen de Eenheid WK worden relevante trends en ontwikkelingen geïdentificeerd, die impact hebben op de assets van de Eenheid WK. Daarom werkt het team WKO (ontwikkeling en advies) van de Eenheid WK aan een Ontwikkelagenda. Door het volgen en analyseren van trends kunnen kansen en risico's op tijd worden gesignaleerd. Dit geeft de mogelijkheid om hier op in te spelen. De Eenheid WK moet zich daarop voorbereiden.

Een methode om dit te doen is de DESTEP-methode. DESTEP is een acroniem en staat voor Demografisch, Economisch, Sociaal/cultureel, Technologisch, Ecologisch en Politiek & bestuur. Dit zijn allemaal factoren die de omgeving van Wegen en Kanalen bepalen. Als provincie Overijssel hebben we geen invloed op deze trends, maar kunnen wij wel rekening houden met de gevolgen van deze trends op onze infrastructuur.

Op basis van een externe contextanalyse is in 2015 een overzicht gemaakt van trends die mogelijk optreden én de komende jaren impact gaan hebben op het assetmanagement van ons areaal. De gevolgen van deze trends worden inzichtelijk gemaakt.

Afstemmen van het strategisch beleid op de bevindingen van DESTEP-analyse stelt ons in staat om succesvol actief te zijn in haar omgeving. Figuur 1 is een weergave van relevante trends per DESTEP factor voor de provinciale infrastructuur van provincie Overijssel.

De eerste resultaten van deze methode zijn in 2015 vormgegeven in de Ontwikkelagenda van de Eenheid WK. In de Ontwikkelagenda worden (toekomstige) ontwikkelingen benoemd die invloed hebben op het werkveld van de eenheid en daarmee op de werkwijze en de kennis van de medewerkers. Dit wordt verankerd in toekomstige werk- en assetmanagementplannen. Belangrijke thema's van de ontwikkelagenda zijn weergegeven in figuur 2.

De diverse ontwikkelingen veroorzaken in meer of mindere mate effecten voor de provinciale infrastructuur. Door deze effecten zo volledig mogelijk te analyseren, kan bekeken worden welke opgaven de eenheid Wegen en Kanalen te wachten staat. Voor het bepalen hoe groot de impact is van al deze ontwikkelingen op het werkveld van de Eenheid WK, wordt gekeken naar de bedrijfswaarden van de provincie Overijssel. Zodra de analyse leidt tot nieuwe inzichten ten aanzien van kansen en bedreigingen uit de omgeving, kunnen passende maatregelen getroffen worden.

2.1.2 Wet- en regelgeving en externe beleidskaders

De volgende wet- en regelgeving en nationale beleidskaders zijn voor de Eenheid WK van belang voor het beheer en onderhoud van haar fysieke infrastructurele assets.

Provinciewet

De Provinciewet regelt het bestuur van de provincies en de organen die daarbij een rol spelen. De wet bevat regels over de inrichting van provincies en over de samenstelling en bevoegdheden van het provinciebestuur. Organen van de provincie zijn de (gekozen) Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, de Commissaris van de Koningin, de provinciale rekenkamer, de ombudsman, de statencommissies, de secretaris en de griffier. In de Provinciewet staan ook bepalingen over de financiën van de provincie en over het toezicht door het Rijk.

Wegenwet

De openbaarheid en het beheer en onderhoud van wegen worden beschreven in de Wegenwet. Deze wet beschrijft ook de onderhoudsplicht (artikel 15.1) en de zorgplicht (artikel 17) van de beheerder en een eventuele overdracht daarvan aan een andere beheerder. Het onderhoud richt zich op de bruikbaarheid en de instandhouding van de wegen.

Wegenverkeerswet 1994

De Wegenverkeerswet 1994 (Wvw) verplicht de wegbeheerder om de verkeersveiligheid te verzekeren, de wegen berijdbaar te houden, de bereikbaarheid te waarborgen, milieuhinder en aantasting van het landschappelijk karakter te beperken of te voorkomen en het energiegebruik te beperken. De wegbeheerder is bevoegd om in dit kader aanvullende regels te stellen. Van belang zijn ook het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV) en het besluit administratieve bepalingen op het gebied van het wegverkeer (BABW).

Waterwet 2009

De Waterwet en de daaronder liggende Waterbesluit en Waterregeling zijn op 22 december 2009 van kracht geworden. Acht wetten zijn samengevoegd tot één wet. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en bepaalt hoe het waterwegbeheer wordt toegedeeld. De Waterwet bepaalt ook welke primaire waterkeringen de provincie beheert en welke veiligheidsnormen daar voor gelden. De provincie bepaalt dit in een verordening voor regionale waterkeringen. De provincie bepaalt wat regionale keringen zijn, of een ander dan het waterschap ze beheert en welke norm geldt.

Scheepvaartverkeerswet en Binnenvaartpolitiereglement

Bij waterwegbeheer behoort ook het nautisch beheer. Dat gaat over de regeling van het verkeer op het water en de bijbehorende bevoegdheid om verkeerstekens en dergelijke te plaatsen. Dat is gebaseerd op de Scheepvaartverkeerswet en het Binnenvaartpolitiereglement.

Omgevingsverordening Overijssel 2009

De provinciale regels voor wegen en waterwegen zijn vastgelegd in en krachtens hoofdstuk 4 en 5 van de Omgevingsverordening Overijssel.

Flora- en faunawet

Met de Flora- en faunawet beschermt het ministerie van Economische Zaken dier- en plantensoorten die in het wild voorkomen. Alles wat schadelijk is voor beschermde soorten, is verboden. De Flora- en faunawet is een 'kaderwet'. Dat betekent dat er alleen algemene principes en verantwoordelijkheden in staan. De details zijn geregeld in een groot aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Sommige bepalingen uit de Flora- en faunawet zijn het gevolg van afspraken op internationaal en Europees niveau, zoals de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en het CITES-verdrag.

Omgevingswet

Het parlement heeft ingestemd met de Omgevingswet. De nieuwe wet treedt in 2018 in werking. De komst van de Omgevingswet betekent dat er veel verandert. De wet bundelt bijvoorbeeld 26 bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Het is van belang dat er tijdig wordt begonnen met de voorbereidingen. Anders lukt het niet om de wet in 2018 goed in te laten gaan. Het Rijk heeft afspraken gemaakt over de invoering van de omgevingswet, met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen.

2.2 Interne context van de organisatie

2.2.1 Provincie Overijssel

De provincie

De kracht van de provincie Overijssel ligt besloten in de begrippen duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid. De afwisseling van stedelijkheid en landelijkheid maakt Overijssel voor inwoners en bezoekers aantrekkelijk. Kroonjuwelen zijn de aanwezige natuur, het rivierlandschap, het Overijssels merengebied, het agrarisch buitengebied, het cultuurlandschap, erfgoed en de Hanzesteden met hun historische centra. De steden zijn de motoren van een dynamische economie en de brandpunten van cultuur. Overijssel is een nijvere provincie, gericht op dienstverlening, maken en bouwen. Inwoners van Overijssel zijn harde werkers. Ook zijn er veel land- en tuinbouwbedrijven en veel (MKB-) bedrijven met een sterk lokaal geworteld karakter. Overijssel kent sterke sociale verbanden met ruime en intensieve vormen van zelfredzaamheid en noaerschap.

Ambitie van de provinciale organisatie

Onder het motto "Overijssel Werkt!" heeft Gedeputeerde Staten de ambitie om, gezamenlijk met partijen in Provinciale Staten en partners – bedrijfsleven, kennisinstellingen, medeoverheden, maatschappelijke organisaties en inwoners – aan de slag te gaan. Dit doen zij vanuit een open en uitnodigende houding, wetende dat een bundeling van krachten tot het beste resultaat voor de Overijsselse samenleving zal leiden en vanuit het besef dat we elkaar nodig hebben om de gewenste vooruitgang te boeken.

De maatschappelijke opgaven zijn leidend voor de invulling van rollen en taken. De provincie pakt de regie ten aanzien van een aantal prangende vraagstukken op het fysiek-economische domein, maar werkt in andere gevallen meer vanuit een faciliterende en agenderende rol.

Zij neemt het voortouw, treedt stevig op en maakt heldere keuzes wanneer dat gevraagd wordt, maar aarzelen niet om anderen uit te nodigen om tot betere oplossingen te komen. Hierbij past een bestuursstijl die ruimte geeft om op een coöperatieve wijze een brede betrokkenheid vanuit de Overijsselse samenleving te bevorderen.

De provincie staat voor een transparante en weerbare overheid, die rekenschap geeft van haar inzet en prestaties. De begrippen richting, ruimte en betrokkenheid vormen daarmee de leidraad in haar handelen. (Coalitieakkoord 'Overijssel werkt')

Financieel kader

De provincie staat voor een gezonde financiële huishouding. Nu en in de toekomst. Dat betekent dat onze begroting(meerjarig) incidenteel en structureel sluitend is. Daarbinnen hebben wij een

investeringsagenda die wij inzetten ten behoeve van het realiseren van onze inhoudelijke opgaven voor Overijssel. (Coalitieakkoord 'Overijssel werkt')

2.2.2 Provinciale beleidskaders

Omgevingsvisie (2009)

Alle ruimtelijke visies zijn samengevoegd in de Omgevingsvisie tot 2030. Hiermee is het één van de belangrijkste uitgangspunten van provinciaal handelen. De kern ligt in 9 ambities gericht op toekomstvaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke voorraden (zie bijlage 5):

1. Aantrekkelijke en gevarieerde woonmilieus, die voorzien in de woonvraag
2. Een vitale en zichzelf vernieuwende regionale economie, met voldoende en diverse vestigingsmogelijkheden voor kennisintensieve maakindustrie en midden- en kleinbedrijf;
3. Behoud en versterking van de rijkdom aan plant- en diersoorten (biodiversiteit);
4. Behouden en versterken van verscheidenheid en identiteit van (binnen)stedelijke kwaliteit en mooie landschappen in het buitengebied;
5. Een vlotte en veilige reis over weg, water, spoor en per fiets van en naar stedelijke netwerken en streekcentra binnen en buiten Overijssel;
6. Watersystemen met goede ecologische en chemische kwaliteit, die voor de lange termijn klimaatbestendig en veilig zijn;
7. Veilig, gezond en schoon kunnen wonen, werken, recreëren en reizen;
8. Een betrouwbare en veilige energievoorziening met bevordering van energiebesparing en energieopwekking en beperking van uitstoot broeikasgassen;
9. Balans behouden tussen gebruik en bescherming van de ondergrond.

Voorname de ambities 5 en 7 zijn primair relevant voor de infrastructuur en dus voor de Eenheid WK. De Eenheid WK houdt terdege rekening met de overige uitgangspunten. Uitgangspunten 1, 4 en 7 gaan over Welzijn (people), 2, 5 en 8 over Welvaart (profit) en 3, 6 en 9 over Natuurlijke voorraden (planet).

De Omgevingsvisie Overijssel is in revisie. Dit traject is medio 2014 gestart en leidt volgens planning tot tervisielegging van de ontwerp Omgevingsvisie in de eerste helft van 2016.

Coalitieakkoord 'Overijssel werkt' (2015)

Dit bestuurlijk akkoord voor 2015-2019 legt de focus op een zevental hoofdpogaven. Hieronder zijn deze samengevat voor zover ze raakvlakken hebben met de provinciale infrastructuur:

- Bestuursstijl en kwaliteit bestuur: Gedeputeerde Staten werkt vanuit een moderne bestuursstijl aan haar ambities en opgaven. Dit doen zij op basis van een intrinsieke wens tot samenwerking. Kwalitatief goed en samenwerkend bestuur is van groot belang voor een effectieve en efficiënte aanpak van maatschappelijke opgaven in Overijssel. Dit vraagt van de Eenheid WK een interactieve en participatieve opstelling die dichtbij en bereikbaar is en die ruimte geeft aan initiatieven van inwoners en bedrijfsleven.
- Economie en werkgelegenheid: Het versterken van de regionale economie is de belangrijkste opgave. Het behouden en uitbreiden van de werkgelegenheid is dan ook een speerpunt. Dit vraagt van de Eenheid WK een bijdrage in het scheppen van de juiste randvoorwaarden en het wegnemen van belemmeringen op het gebied van mobiliteit, zodat ondernemers zich maximaal kunnen ontwikkelen. Om de vitaliteit van Overijssel te versterken stimuleert de Eenheid WK innovatie, onderzoek en ontwikkeling. Wij vervullen een verbindende en faciliterende rol tussen ondernemers, kennisinstellingen en bedrijven om de stap van een slim idee naar een concurrerend en werkgelegenheid genererend product te bevorderen.
- Leefomgeving: Onze provincie wordt gekenmerkt door bruisende steden en een vitaal platteland. Ze betekenen onderling veel voor elkaar en dragen beiden bij aan de kwaliteiten in Overijssel. Een gezonde en veilige leefomgeving is essentieel voor de leefbaarheid. Onze inwoners mogen erop vertrouwen dat de basiskwaliteiten, zoals schoon drinkwater, droge

voeten en schone lucht zijn gegarandeerd. Dit vraagt van de Eenheid WK om zorg te dragen voor een goede bereikbaarheid van stad en platteland, met aandacht voor het milieu, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid.

- **Energie en duurzaamheid:** De energietransitie is van groot belang om een groene groei van de economie mogelijk te maken. Duurzame opwekking, besparing en hergebruik gaan namelijk hand in hand met nieuwe economische kansen. Dit vraagt van de Eenheid WK aandacht voor duurzaamheid in beheer, onderhoud en projecten.
  - **Mobiliteit:** Een sterke regionale bereikbaarheid over weg, water en spoor is een voorwaarde voor het aanjagen van de economie. Er wordt ingezet op een regionaal kernnet met daarin de belangrijkste regionale verbindingen. Dit vraagt van de Eenheid WK om actief met beheer, onderhoud en (vervangs)investeringen in te spelen op en toekomstbestendig om te gaan met:
    - a. aansluiting van de verschillende vervoersmodaliteiten;
    - b. verkeersveiligheid en doorstroming voor alle vervoersmodaliteiten;
    - c. faciliteren van OV-voorzieningen;
    - d. goederenvervoer (over water)Daarnaast hebben we een actieve betrokkenheid bij het opstellen de netwerkvisie.
  - **Natuur en landbouw:** De provincie streeft naar een goede balans tussen ecologie en economie. Dit doen wij door aan de voorkant de verbinding te zoeken tussen de verschillende opgaven van de provincie. Zij ziet natuur, landschap en landbouw als bronnen van welvaart, grondstoffen, toerisme, energie en regionale identiteit. Het behoud van de kwaliteiten van natuur en landschap vinden zij van grote waarde. Tegelijkertijd biedt zij ruimte voor economische ontwikkeling. Dit hoeft geen tegenstelling te zijn, maar vraagt gerichte afwegingen en maatwerk. Duurzaamheid en innovatie zijn voor de provincie belangrijke pijlers in het bieden van kansen aan ondernemerschap in de natuur en in de landbouw. Werken aan een kwalitatieve groei van Overijssel, waarbij de begrippen duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit een rode draad vormen. Dit vraagt van de Eenheid WK om binnen haar projecten steeds te zoeken naar lokaal maatwerk, waarbij het realiseren van de afgesproken doelen uiteraard het uitgangspunt blijft. We stellen ons gedurende het proces continu de vraag welke maatregelen slimmer of effectiever kunnen.
  - **Cultuur en sociaal:** De kwaliteiten van onze provincie hebben wij vooral te danken aan onze inwoners zelf. Veel initiatieven ontstaan vanuit de samenleving, doordat inwoners, ondernemers en instellingen samen de handen ineen slaan. Dit vraagt van de Eenheid WK om binnen de projecten, waar mogelijk, cultureel erfgoed in brede zin te behouden en te versterken. Daarnaast geven wij lokale initiatieven voor de eigen leefomgeving een plaats binnen projecten.
- Deze onderwerpen worden jaarlijks verder uitgewerkt in de begroting.

Begroting Overijssel 2016

De begroting beschrijft hoe de provincie voor 2016 de realisatie van het Coalitieakkoord 'Overijssel Werkt!' vormgeeft. De nadruk ligt op het versterken van de economie, in samenhang met het verbeteren van de kwaliteit op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, natuur en recreëren en daarmee het creëren van een goed leef- en vestigingsklimaat.

Bedrijfsplan Provincie Overijssel (2012)

In het Bedrijfsplan wordt de toegevoegde waarde van de organisatie verder geconcretiseerd. Het beschrijft de hoofdlijnen van het beleid en de organisatie voor de komende jaren (tot 2016 en verder). Het Bedrijfsplan concretiseert dit tot de volgende veranderdoelen:

1. Het versterken van focus op de kerntaken;
2. Het verbeteren van opgavengericht werken;
3. Het bevorderen van collectief bestuurlijk-ambtelijk leiderschap;
4. Het verbeteren van de inhoudelijk-strategische sturing;
5. Het verkleinen van de ambtelijke organisatie;
6. Het verbeteren van de match tussen opgaven en personeel;
7. Het bevorderen van het gewenste gedrag van medewerkers;
8. Het optimaliseren van de bedrijfsvoering.

De Eenheid WK is de operationele vertaler van het beleid op het gebied van regionale bereikbaarheid. Zij maakt zelf beleid op de uitvoering. Als ontwikkelaar en beheerder van de regionale infrastructuur speelt de Eenheid WK een essentiële rol in het realiseren van infrastructurele ontwikkelingen en daarmee aan het borgen van ruimtelijke kwaliteit, sociale kwaliteit en in toenemende mate duurzaamheid.

Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2016-2019 (2014)

In dit plan is beschreven welke afspraken er gehanteerd zijn voor het te hanteren kwaliteitsniveau bij beheer van de provinciale infrastructuur in de periode 2016 t/m 2019. Beheer omvat het geheel van de uit te voeren activiteiten dat noodzakelijk is om te waarborgen dat de functies van de infrastructuur blijven voldoen aan de daarvoor gestelde eisen en normen. Het gaat dan om tijdig treffen van de juiste maatregelen zodat de functie van de infrastructuur in stand blijft, in de vorm van dagelijks onderhoud en (niet jaarlijks) groot onderhoud. Daarnaast zijn ook afspraken gemaakt over het planmatig vervangen van infrastructuur(onderdelen), nu steeds meer wegen en kunstwerken het einde van de levensduur naderen (rehabilitatie). Dit beheerplan maakt inzichtelijk hoe de gewenste kwaliteit wordt gerealiseerd door het tijdig uitvoeren van dagelijks onderhoud, niet-jaarlijks onderhoud, het vervangen van infrastructuuronderdelen en de kosten die daarmee over de gehele levenscyclus gemoeid zijn, met de wijze waarop risico's worden beheerst.

Inspiratiekader 'Overijssels Kompas 2018'

De vier strategen van de provincie hebben de ontwikkelingen van de afgelopen jaren geanalyseerd en geëxtrapoleerd naar de nabije toekomst. Dit document heeft geen officiële status maar vormt wel een inspiratiekader voor het denken over beheer en onderhoud bij de Eenheid WK zoals in § 1.1 ook al vermeld.

IPO KOMPAS 2020 (2014)

In KOMPAS 2020 uit 2014 staan maatschappelijk opgaven en ontwikkelingen centraal. Deze zijn leidend voor de rol en positie die provincies nu en in de toekomst vervullen. Deze rol kan per regio en per opgave verschillen van 'regisseur', 'investeerder' of 'belangenassembleur'. De zeven kerntaken van provincies, zoals geformuleerd in 'Profiel Provincies' uit 2010, blijven onverkort van kracht:

- Duurzame ruimtelijk ontwikkeling & waterbeheer
- Milieu, energie & klimaat
- Vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkeling natuurgebieden
- Regionale bereikbaarheid & regionaal openbaar vervoer
- Regionale economie
- Culturele infrastructuur & monumentenzorg
- Kwaliteit van het openbaar bestuur

In het KOMPAS staan per kerntaak de maatschappelijke ontwikkelingen en daarbij horende provinciale opgaven beschreven. Zie ook al § 1.1.

Koersdocument 2020

Volgend op het interprovinciaal KOMPAS 2020 wordt door de Eenheid WK een kaderstellend Koersdocument 2020 uitgewerkt, bestaande uit een ontwikkelagenda en een transitieagenda. In de eerste wordt de visie op de opgaven in de komende jaren vastgelegd. De visie over de gevolgen voor organisatie en medewerkers wordt vastgelegd in een transitieagenda.

Besturings- en managementconcept (BMC, 2012)

De taken en verantwoordelijkheden in de provinciale organisatie zijn op hoofdlijnen vastgelegd in het Besturings- en Managementconcept, kortweg BMC. In het BMC wordt nader ingegaan op de volgende speerpunten:

- Heldere rollen
- Heldere verhoudingen
- Rol management
- Professionele medewerkers
- Projectmatig en programmatisch werken

Momenteel wordt de BMC geupdate. Zodra de nieuwe update er is, wordt bekeken wat de implicaties zijn voor Assetmanagement.

Netwerkvisie

In de huidige operationele netwerkvisie is per traject een prioriteringscategorie toegekend. Deze operationele netwerkvisie is opgesteld door en specifiek voor de Eenheid WK. Deze operationele netwerkvisie bepaalt in welke mate de assets kritiek zijn binnen de trajecten. De mate waarin een asset kritiek is wordt toegepast in de verschillende processen waarin prioriteiten worden gesteld, zoals incidentmanagement en gladheidbestrijding.

In 2016 wordt door de eenheid RB een Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) opgesteld, die na vaststelling gebruikt zal worden. De huidige netwerkvisie en de INO zijn gericht op bereikbaarheid en doorstroming voor weginfrastructuur en niet op andere contextvariabelen. Er is een verbeterplan opgesteld waarbij de mate waarin een asset kritiek is zal worden bepaald door overige contextvariabelen, zoals verkeersveiligheid, leefbaarheid en milieu en ook voor andere assets van de infrastructuur (waterwegen).

2.3 Stakeholders

Het bestaan en het gebruik van de assets van de provincie Overijssel staan in dienst van de burgers en gebruikers. De assets moeten een bijdrage leveren aan de wensen van de gemeenschap en aan de strategische doelen van een organisatie. Deze doelen zijn terug te vinden in bijvoorbeeld de omgevingsvisie en het coalitieakkoord wat is vastgesteld door PS/GS. Assetmanagement is dus niet alleen de assets goed beheren, maar ook nadenken over de functie van de assets in het gebruik en de toegevoegde waarde die ze hebben. Om dit te ondersteunen heeft de Eenheid WK een analyse uitgevoerd naar de inrichting van stakeholdermanagement binnen de eenheid en naar de belangen van stakeholders bij de assets van de provincie. Op basis van deze analyse is geconstateerd dat er behoefte is aan een specifiekere definiëring van de wensen en eisen van stakeholders ten aanzien van de Eenheid WK. Hierdoor is er nog een verbetering mogelijk om het opstellen van het SAMP, werkplan, assetmanagementplannen, meerjarenuitvoeringsplan en projectplannen beter te laten aansluiten op de wensen en eisen van stakeholders. Op basis hiervan is een verbeterplan opgesteld dat invulling geeft aan het identificeren van specifieke wensen en eisen van stakeholders ten aanzien van de Eenheid WK en de doorvertaling hiervan naar criteria voor assetmanagement beslissingen.

2.4 Scope assetmanagementsysteem

Het assetmanagementsysteem omvat alle activiteiten die betrekking hebben op het areaal van de Eenheid WK van de provincie Overijssel.

Areaal van de Provincie Overijssel

De Eenheid WK is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van 644 km hoofdrijbanen, 173 km parallelwegen, 521 km fietspaden, 49 verkeersregelinstanties, 154 km waterwegen, waarvan 130 km vaarwegen en 320 kunstwerken (peildatum 1 januari 2014).

Onderscheid in typen assets

Onderscheid wordt gemaakt tussen wegen, kunstwerken en waterwegen.

- **Wegen** Tot de wegen worden gerekend alle verhardingen en de wegbermen met de daarbij behorende groenvoorzieningen en andere voorzieningen zoals bebording, bebakening, verkeersregelinstanties, bewegwijzering en openbare verlichting. Ook hulpmiddelen voor het beheer van de assets, zoals gladheidsmeldsystemen en gladheidsmaterieel, behoren tot deze groep.
- **Kunstwerken** Tot de kunstwerken worden gerekend de vaste kunstwerken, zoals tunnels, viaducten, duikers en de beweegbare kunstwerken zoals bruggen en sluisen.
- **Waterwegen** Tot de waterwegen behoren de waterbodems, de oevers met de oeverbeschermting, de daarop aanwezige beplantingen en andere waterwegvoorzieningen zoals, remmingwerken, betonning en aanlegplaatsen. De waterwegen bestaan grotendeels uit vaarwegen. Vaarwegen zijn kanalen en vaargeulen waarvoor in beleidskaders richtlijnen zijn meegegeven voor het profiel van de vaarweg (diepte en breedte). De waterwegen die geen vaarweg zijn, bijvoorbeeld Kanaal Almelo-Nordhorn, hebben een waterafvoerende functie.

Scope activiteiten

De Eenheid WK is verantwoordelijk voor de totale levenscyclus van de assets. Van planvorming tot verwijdering of vervanging. Organisatorisch maakt ze onderscheid tussen het onderhoudsprogramma en het programma voor vervanging en nieuwe aanleg.

Het technisch beheer is gericht op het in stand houden van de bestaande objecten (fysieke assets), zodat deze optimaal blijven functioneren binnen de gestelde (prestatie)eisen. Vervanging is aan de orde als niet meer de aan de (technische, en functionele (dat wil zeggen maatschappelijke, wettelijke of economische)) eisen kan worden voldaan.

Functioneel beheer richt zich op het blijven voldoen van het hele (deel)systeem van objecten, in het licht van mogelijk veranderende eisen en wensen. Aanpassing en vervanging van onderdelen is aan de orde als het systeem niet meer aan de doelstellingen voldoet. Hiervoor sluit de Eenheid WK aan bij (beleid en strategie) van andere eenheden als RB en NM.

Assetmanagement binnen de Eenheid WK is vooral gericht op het (faciliteren, stimuleren, coördineren en bewaken van) het hele proces (plan-do-check-act) van aanleg, beheer en onderhoud in samenspraak met stakeholders. Technisch en Functioneel beheer is daarmee een onderdeel van assetmanagement.

Relatie assetmanagementsysteem met overige eenheden

De relaties en interacties die de Eenheid WK en het assetmanagementsysteem heeft met andere eenheden en hun processen binnen de Provincie Overijssel worden jaarlijks vastgelegd in het Werkplan van de Eenheid WK. Het werkplan van de Eenheid WK wordt jaarlijks opgesteld en bevat een toelichting op de volgende onderwerpen van de Eenheid WK:

- Essentie, rol- en taakopvatting
- Opgaven van de eenheid
- Bedrijfsvoering van de eenheid
- Eenheidsrisico's en beheersmaatregelen

Het werkplan van de Eenheid WK ligt in lijn met het vastgestelde SAMP van de Eenheid WK.

3. Beleid en strategie

3.1 Missie en visie

De Eenheid WK is verantwoordelijk voor aanleg, beheer, onderhoud en vervanging van de wegen, kunstwerken en waterwegen (assets), die in beheer zijn van de provincie Overijssel. Wij stellen daarbij volgens afspraak met Provinciale Staten, veiligheid, doorstroming en leefbaarheid centraal, onder randvoorwaarde van duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit en met goed gastheerschap als uitgangspunt.

De activiteiten van de Eenheid WK zijn gericht op het optimaal benutten van de gewenste functies en prestaties van de assets en het gerelateerde netwerk tegen zo laag mogelijke kosten en (bestuurlijk) aanvaardbare risico's voor veiligheid, doorstroming, leefbaarheid, milieu, imago en kosten. Hierbij wordt rekening gehouden met de door PS gedefinieerde en vastgestelde kwaliteitseisen (basiskwaliteit).

Bij de uitvoering vraagt de Eenheid WK van haar medewerkers en stakeholders voortdurend de afweging te maken tussen prestaties, risico's (incl. kansen) en kosten en deze transparant en aantoonbaar te maken. Zij stelt zich nadrukkelijk op als uitnodigende en lerende organisatie waarbij de medewerkers altijd op zoek zijn naar verbetering (in termen van minder kosten, minder risico, snellere realisatie etc.).

De Eenheid WK is een toekomstvaste organisatie, waarbij continue verbetering een wezenlijk onderdeel is van de dagelijkse werkzaamheden. Dit doen we door de Plan-Do-Check-Act (Deming) cirkel te doorlopen. Door de prestaties te meten en te evalueren wordt de organisatie steeds beter en blijft er een aansluiting met de veranderende omgeving en wensen van onze stakeholders.

Figuur 3: afweging prestaties, risico's (kansen) en kosten;

Figuur 4: continue verbeteren door PDCA

3.2 Bedrijfswaarden

In diverse beleidstukken worden de doelen van de provincie omschreven en de daarmee samenhangende prestaties met betrekking tot de infrastructuur vermeld. Hoewel verschillend verwoord, komen steeds dezelfde elementen terug. Het meest treffend worden deze samengevat in onderstaand citaat uit de Omgevingsvisie:

De provincie werkt aan toekomstvaste versterking van de regionale bereikbaarheid en het regionale vervoer. De gebruikers van de provinciale infrastructuur moeten vlot en veilig, gebruik kunnen maken van de verbindingen over weg, water en spoor naar stedelijke netwerken en streekcentra binnen en buiten Overijssel. Het bieden van continuïteit, zorgen voor duurzaamheid en aandacht voor ruimtelijke kwaliteit staan daarbij voorop. Voortdurende zorgvuldige afweging

tussen versterking van verbindingen in relatie tot een hoogwaardige leefomgeving is vereist. Daarbij worden ook de mogelijkheden tot samenwerking met anderen in beeld gebracht. De opdracht aan de Eenheid WK als infrabeheerder is hiermee:

Zorgen voor een netwerk dat de gewenste prestaties levert tegen minimale kosten en acceptabele risico's.

Dit dient plaats te vinden op de meest optimale en professionele manier, waarbij aansluiting wordt gezocht op het nationale, regionale en lokale netwerk.

Bedrijfswaarden

In het licht hiervan wordt ten behoeve van assetmanagement de volgende bedrijfswaarden gehanteerd. Deze bedrijfswaarden zijn afgeleid van de Omgevingsvisie 2030 en het coalitieakkoord 2015-2019:

- **Veiligheid** Deze bedrijfswaarde bevat verkeerveiligheid en sociale veiligheid. Belangrijke indicatoren zijn respectievelijk schade en letsel door ongevallen en gevoelens van onveiligheid;
- **Doorstroming** Deze bedrijfswaarde betreft de bereikbaarheid van de provincie. Belangrijke indicatoren zijn beschikbaarheid, doorstroom en vertragingen door verkeershinder;
- **Leefbaarheid** Deze bedrijfswaarde betreft vooral de impact op het welzijn voor de aan- en omwonenden ten gevolge van de aanwezigheid van infrastructurele assets. Belangrijke indicatoren hebben betrekking op overlast door verlichting, lucht (stank), geluid, stof, trillingen, visuele hinder en barrièrewerking;
- **Milieu** Deze bedrijfswaarde betreft het duurzaamheidsaspect 'Planet'. Het betreft voorkomen of beperken van (blijvende) schade aan milieu in de zin van bodem, grondstoffen, water, klimaat etc.

Deze bedrijfswaarden vormen het kader voor strategische uitgangspunten en de beoordeling van de risico's. De gevolgen (risico's) van de effecten op bovenstaande waarden kunnen laag zijn, maar, zeker bij incidenten, (grote) impact hebben op kosten en beeldvorming. Daarom worden bij de risicoafwegingen ook de volgende, afgeleide waarden meegenomen:

- **Kosten** (extra) kosten die gemaakt moeten worden bij incidenten. De grootte van het bedrag is een belangrijke risicofactor;
- **Imago** de beeldvorming over de provincie en hoe over de provincie wordt gesproken (reputatie). De schaal van de commotie en persaandacht zijn belangrijk indicatoren.

De bedrijfswaarden zijn een afspiegeling van het streven naar een balans tussen de duurzaamheidsaspecten: people (Veiligheid en Leefbaarheid), planet (Milieu) en profit (Doorstroming). Deze bedrijfswaarden zijn daarmee gekoppeld aan het overkoepelende thema 'Duurzaamheid' van de Omgevingsvisie 2030 en het coalitieakkoord 2015-2019.

Terugkerende thema's in de Omgevingsvisie en coalitieakkoord 2015-2019 zijn ruimtelijke- en sociale kwaliteit. De ruimtelijke- en sociale kwaliteit zijn middelen om de doelen van de Provincie Overijssel te realiseren. Aan de ruimtelijke- en sociale kwaliteit zijn ook doelen gekoppeld, die in de werkzaamheden van de Eenheid WK worden meegenomen. Ruimtelijke en sociale kwaliteit worden niet opgevoerd als bedrijfswaarden, omdat deze bijdragen aan de bedrijfswaarden leefbaarheid en imago, waardoor deze ondergeschikt zijn.

3.3 Uitgangspunten en principes

Om in haar assetmanagementsysteem en -activiteiten invulling te geven aan visie, missie en bedrijfswaarden, hanteert de Eenheid WK de volgende thema's om uitgangspunten en principes te beschrijven:

1. Voldoen aan wet- en regelgeving
2. Aansluiting op provinciale beleidskaders
3. Voorkantsamenwerking
4. Trends en innovatie
5. Duurzaamheid en levenscyclusdenken
6. Transparante bedrijfsvoering
7. Organisatie, kennis en competenties
8. PDCA en continue verbetering

In onderstaande paragrafen worden de uitgangspunten en principes per thema toegelicht.

3.3.1 Voldoen aan wet- en regelgeving en inachtneming normen en richtlijnen

De provincie Overijssel, als ambtelijke organisatie, is er voor de burgers en bedrijven en geeft het goede voorbeeld als het gaat om het opvolgen van wettelijke verplichtingen.

De Eenheid WK neemt bestaande, vigerende wet- en regelgeving in acht. Het team WKO identificeert nieuwe en wijzigende wet- en regelgeving die invloed hebben op de assets en/of de bedrijfsvoering van de Eenheid WK. Daarbij zorgt het team WKO ervoor dat bestaande, wet- en regelgeving worden opgenomen in de procesarchitectuur van AM. Nieuwe en wijzigingen van wet- en regelgeving worden via het proces van management van wijzigingen opgenomen in de AM-cyclus.

De Eenheid WK neemt bestaande (landelijke) normen en richtlijnen (CROW, NEN, RVW, Machinerichtlijn etc.) in acht, voor zover zij een meer optimale afstemming tussen prestatie, risico en kosten niet in de weg staat. In voorkomende gevallen kan gemotiveerd worden afgeweken. Naast verkeersveiligheid vindt de Eenheid WK de arbeidsomstandigheden als werkgever en opdrachtgever voor derden erg belangrijk. We werken conform de Europese Kaderrichtlijn VVG (veiligheid, welzijn en gezondheid), waarin verplichtingen voor de lidstaten onder andere op het gebied van veiligheid zijn vastgelegd, en onze nationale wetgeving, Arbowet, waarin de wettelijke kaders voor onder andere de zorgplicht voor veiligheid door werkgever en werknemer zijn vastgelegd.

3.3.2 Aansluiting op provinciale beleidskaders

Het assetmanagementsysteem en daarmee de assetmanagement activiteiten van de Eenheid WK zijn er op gericht een bijdrage te leveren aan de provinciale organisatiedoelen, die voortkomen uit bestaande beleidskaders (omgevingsvisie, coalitieakkoord, bedrijfsplan, e.d.).

De activiteiten binnen het assetmanagementsysteem dienen te allen tijde in lijn te zijn met de provinciale doelstellingen.

3.3.3 Voorkantsamenwerking

De assets van de Provincie Overijssel moeten een bijdrage leveren aan de wensen van de stakeholders en aan de strategische doelen van interne en externe organisaties. De omgeving dient betrokken te worden bij de doelstellingen die de Eenheid WK in het kader van assetmanagement formuleert. Dit heeft zich concreet vertaald naar de eis dat er een stakeholderanalyse moet plaatsvinden bij het opstellen van het SAMP. Dit dient door te werken naar de rest van het proces (en daarmee werk) via een communicatie- of gesprekagenda. De eisen van stakeholders zijn verwoord in de omgevingsvisie en het coalitieakkoord door PS/GS. Binnen de Eenheid WK is geconstateerd dat er behoefte is aan een specifiekere definiëring van de wensen en eisen van stakeholders ten aanzien van de Eenheid WK.

Met behulp van een verbeterplan voor stakeholdermanagement wordt invulling gegeven aan het meer omgevingsbewust en netwerkgericht werken. Dit vertaalt zich concreet naar een aantal stappen die de Eenheid WK in zijn standaardprocessen opneemt:

1. Interne en externe stakeholder- en issueanalyse op niveau van onder andere SAMP, assetmanagementplannen en projecten (dit geeft een overzicht van belangen en mogelijke kansen en risico's)
2. Gesprekagenda op basis van issues (kansen en risico's) en actief aangaan van de dialoog met de omgeving (toetsen van aannames en verkennen gezamenlijke kansen en risico's)
3. Het bereiken van overeenkomsten/afspraken met stakeholders (invulling kansen en risico's)
4. Borging van deze overeenkomsten/afspraken in de organisatie

Voor bovenstaande stappen geldt dat binnen de eenheid (en de provinciale organisatie) actief uitwisseling plaatsvindt op kennis van en afspraken met de omgeving (informatiemanagement) om te zorgen voor meer efficiëntie in het contact, de borging van gemaakte afspraken en daarmee kwaliteitverbetering m.b.t. de assets.

3.3.4 Trends en innovatie

De Eenheid WK volgt ontwikkelingen en trends in de omgeving en de techniek nauwlettend om nieuwe en innovatieve ontwikkelingen een kans te geven waar dit een meer optimale afstemming tussen prestatie, risico, kansen en kosten belooft.

Zij bekijkt voortdurend waar (procesmatige) kansen en belemmeringen liggen om zaken te verbeteren en om nieuwe zaken in of toe te passen.

Relevante ontwikkelingen van de afgelopen jaren worden geanalyseerd en geëxtrapoleerd naar de nabije toekomst om voor de lange termijn kansen te creëren. De Eenheid WK heeft op basis hiervan een ontwikkelagenda opgesteld, zodat lange termijn kansen kunnen worden benut (zie ook paragraaf 2.1.1).

3.3.5 Duurzaamheid en levenscyclusdenken

De Eenheid WK hanteert de provinciale kaders betreffende duurzaamheid op basis van Omgevingsvisie, Coalitieakkoord en Begroting. Binnen de assetmanagement activiteiten gaat het dan voornamelijk om Social Return (mensen) en inpassing van de duurzaamheidskaders via de aanpak Green Deal Duurzaam GWW (procesaanpak om in projecten met de schaarse middelen maximaal resultaat te boeken (People, Planet, Profit)).

De Eenheid WK beheert haar assets zo effectief en efficiënt mogelijk gedurende de gehele levensduur van een asset.

Wegen, kunstwerken en waterwegen in Overijssel zijn ontworpen conform een bepaalde doelstelling. Assetmanagement helpt om de assets als zodanig te laten functioneren. Belangrijk hierbij is in de ontwerpfase al rekening te houden met de wijze waarop voorzieningen onderhouden moeten worden. Goed nadenken over onderhoud in de ontwerpfase helpt om voorzieningen zo lang mogelijk duurzaam te laten functioneren. Het uitgangspunt hierbij is: "Beheergericht ontwerpen en ontwerpgericht beheren".

Assetmanagement vraagt levenscyclusdenken. Dit betekent een lange termijn perspectief per asset in beeld brengen. Daarmee kunnen knelpunten in de programmering vroegtijdig worden ondervangen en afgewogen worden t.o.v. de levensduur van een asset.

3.3.6 Transparante en optimale bedrijfsvoering

De Eenheid WK streeft naar een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering. Daarom legt de eenheid zijn assetmanagementuitgangspunten, -processen en -werkwijzen vast. De processen van de Eenheid WK zijn vastgelegd, waarbij het transparant is welke activiteiten worden uitgevoerd en welke rollen, taken en verantwoordelijkheden hierbij horen.

3.3.7 Organisatie, kennis en competenties

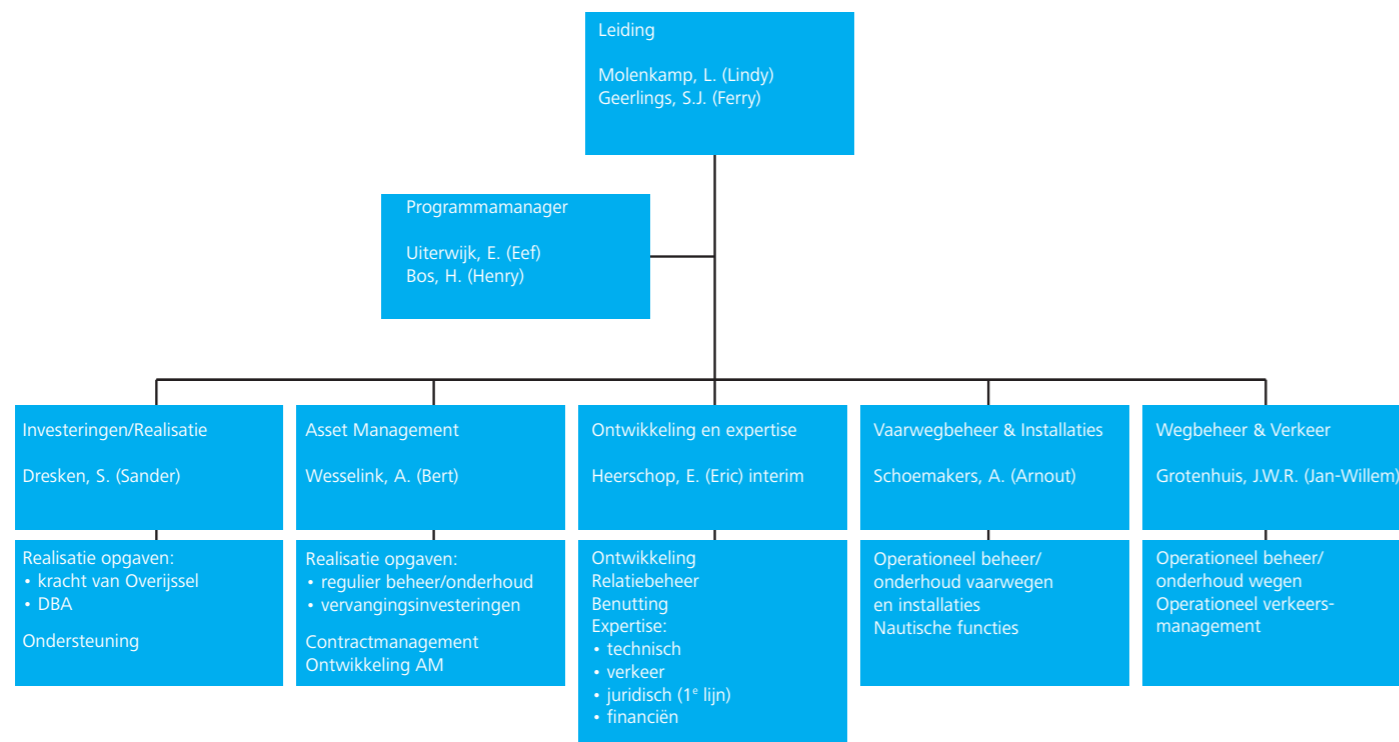
De omgeving van de provincie verandert, hierdoor verandert ook de manier van werken. Verder kunnen technische ontwikkelingen en bijvoorbeeld wijzigende wetgeving ertoe leiden dat taken verdwijnen, worden uitgeplaatst of worden aangepast en functie-eisen veranderen. Dit betekent dat ervaring, kennis en vaardigheden up to date moeten zijn. Doel van de Eenheid WK is 'zorgen dat werkwijzen blijven aansluiten bij de veranderende vraag in de

samenleving'. Het gaat hier om kennis, ervaring, vaardigheden, competenties en talenten. Daarnaast is er nog een aantal ontwikkelingen: collega's gaan de komende jaren met pensioen, en anderen zullen langer doorwerken door de verhoogde AOW leeftijd. Dit vraagt om een organisatie die er oplet dat kennis wordt overgedragen, dat talenten worden benut en dat de juiste mensen op de juiste plek zitten. Het provinciale programma 'fit voor de toekomst' geeft hier onder andere invulling aan. In het organogram (figuur 5) is de organisatie van de Eenheid WK weergegeven:

Om assetmanagement goed vorm te geven is het van belang om het HRM beleid en instrumentarium van de provincie Overijssel af te stemmen. De provincie Overijssel hanteert nu de volgende drie leidende principes, gebaseerd op de kernwaarden van onze organisatie: openheid, bevlogenheid en resultaatgerichtheid¹:

1. Met ziel en zakelijkheid: we verenigen hard en zacht in onze relaties (binnen en buiten).
2. Eenheid in verscheidenheid: de activiteiten die we verrichten zijn divers, onze mensen dus ook.
3. Doelgericht investeren in mensen: we groeien door naar een lerende organisatie.

De competenties op het gebied van assetmanagement zijn op alle niveaus van de organisatie dusdanig beschreven en vastgesteld dat wordt gezorgd voor afstemming tussen rollen en niveaus. Alle betrokkenen binnen en buiten de organisatie moeten zich bewust zijn van het assetmanagementsysteem.

Figuur 5: Organogram Eenheid WK

3.3.8 PDCA en continue verbeteren

Afwijkingen

De Eenheid WK is zich er van bewust dat er zich afwijkingen (met inbegrip van storingen) kunnen voordoen in haar assets, assetmanagement activiteiten en assetmanagementsysteem.

De Eenheid WK heeft in de processen van het assetmanagementsysteem de Deming-circle (plan-do-check-act) een prominente plaats gegeven. Op elk niveau geven verbeterpunten na

¹ Zie Bedrijfsplan

evaluatie van die activiteiten, richting aan verbeteringen in de planvorming, waarna opnieuw de activiteiten plaatsvinden, na implementatie van die verbeteringen.

Hiermee voorziet de Eenheid WK in:

- a) het identificeren en uitvoeren van corrigerende maatregelen, zowel voor de korte als de lange termijn;
- b) het evalueren van eventuele gevolgen voor de resultaten van risico-identificatie en -beoordeling, met inbegrip van de eventuele noodzaak om rapporten over risicoidentificatie, -beoordeling en -beheersing bij te werken;
- c) het registreren van eventueel vereiste wijzigingen in processen of procedures als gevolg van de corrigerende maatregel of risico-identificatie, -beoordeling en -beheersing, en de uitvoering van deze wijzigingen;
- d) het nemen van preventieve maatregelen.

Continue verbetering

Voor zover van toepassing is de PDCA-cyclus ook over het hele assetmanagementsysteem uitgerold. Continue verbetering wordt zowel top-down als bottom-up of een combinatie daarvan georganiseerd.

De Eenheid WK verbetert continu in assetmanagement en de prestaties van het assetmanagementsysteem. Hierbij is monitoring en evaluatie binnen de processen van de Eenheid WK een essentieel onderdeel.

4. Assetmanagement en organisatie

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de betekenis van de eerdere geformuleerde uitgangspunten voor de assetmanagementbedrijfsvoering binnen de Eenheid WK.

4.1 Leiderschap en betrokkenheid

Voorbeeldgedrag

Het management van de Eenheid WK is ervan overtuigd dat zij de adoptie en naleven van assetmanagement en het assetmanagementsysteem door de organisatie positief kan beïnvloeden. Zeker in de introductiefase, maar ook daarna is het van belang dat het management laat zien dat zij assetmanagement en het assetmanagementsysteem omarmt, integer naleeft en elkaar en de medewerkers binnen en buiten de eenheid actief stimuleert en aanspreekt op het gebruik ervan.

In het BMC² zijn deze voorbeeldrollen in een aantal aspecten uitgewerkt. Deze zijn hieronder kort uitgewerkt voor de Eenheid WK.

Eenheid van leiding

Gedeputeerde Staten/Bestuurlijk Opdrachtgevers (BOG's), leden van de Directie/Ambtelijk Opdrachtgevers (AOG's), Hoofden Eenheid/AOG's, Adjunct Hoofden Eenheid, Programma- en Projectleiders en Teamleiders werken vanuit verbindend en integrerend leiderschap. In hun gezamenlijk optreden maken zij expliciet waar de organisatie voor staat. Zij zorgen voor focus en samenhang in het werk van de provincie. Dit vraagt dat zij elkaar en medewerkers inspireren, motiveren, informeren, respecteren, kritisch benaderen en ondersteunen.

² Besturings- en managementconcept Provincie Overijssel, 2012

Passende bestuursstijl

Het bestuur ziet het als zijn eerste taak helder te maken wat de provincie kan, wil en zal ondernemen vanuit een duidelijke taakopvatting om een maatschappelijke bijdrage te leveren op die terreinen waar de provincie meerwaarde kan bieden, en welke bestuurlijke afwegingen daaraan ten grondslag liggen. Het bestuur zorgt voor de vertaling van de gewenste maatschappelijke effecten in een beperkt aantal concrete doelen. Het bestuur laat voorbeeldgedrag zien door samenwerking en collegialiteit concreet inhoud te geven.

Passende managementstijl

Het management inspireert, motiveert, coacht en faciliteert de medewerkers. Het management geeft ruimte en verantwoordelijkheid, terwijl het stuurt op de inhoudelijke samenhang van de verschillende doelstellingen, inspanningen en resultaten. De managementstijl is erop gericht om medewerkers in hun domein optimaal tot hun recht te laten komen.

Borging assetmanagementsysteem

Na de implementatiefase moet naleven van de assetmanagement afspraken in het DNA van de eenheid zitten en blijven zitten. De sleutel ligt in het stimuleren en aanmoedigen van de medewerkers om actief verantwoordelijkheid te nemen voor de (vernieuwde) taken waar ze verantwoordelijk voor zijn en daarmee doelmatig en doeltreffend conform assetmanagementprincipes aan de slag te gaan.

De verantwoordelijkheden van alle functionarissen zijn in RASCI-terminen uitgewerkt in procesbeschrijvingen van en gerelateerd aan functies binnen de Eenheid WK.

De (nog te benoemen) coördinator assetmanagementsysteem ziet, onder verantwoordelijkheid van het adjuncthoofd van de eenheid, toe op de ontwikkeling, implementatie, uitvoering en continue verbetering van het assetmanagementsysteem.

Figuur 6: 'RASCI

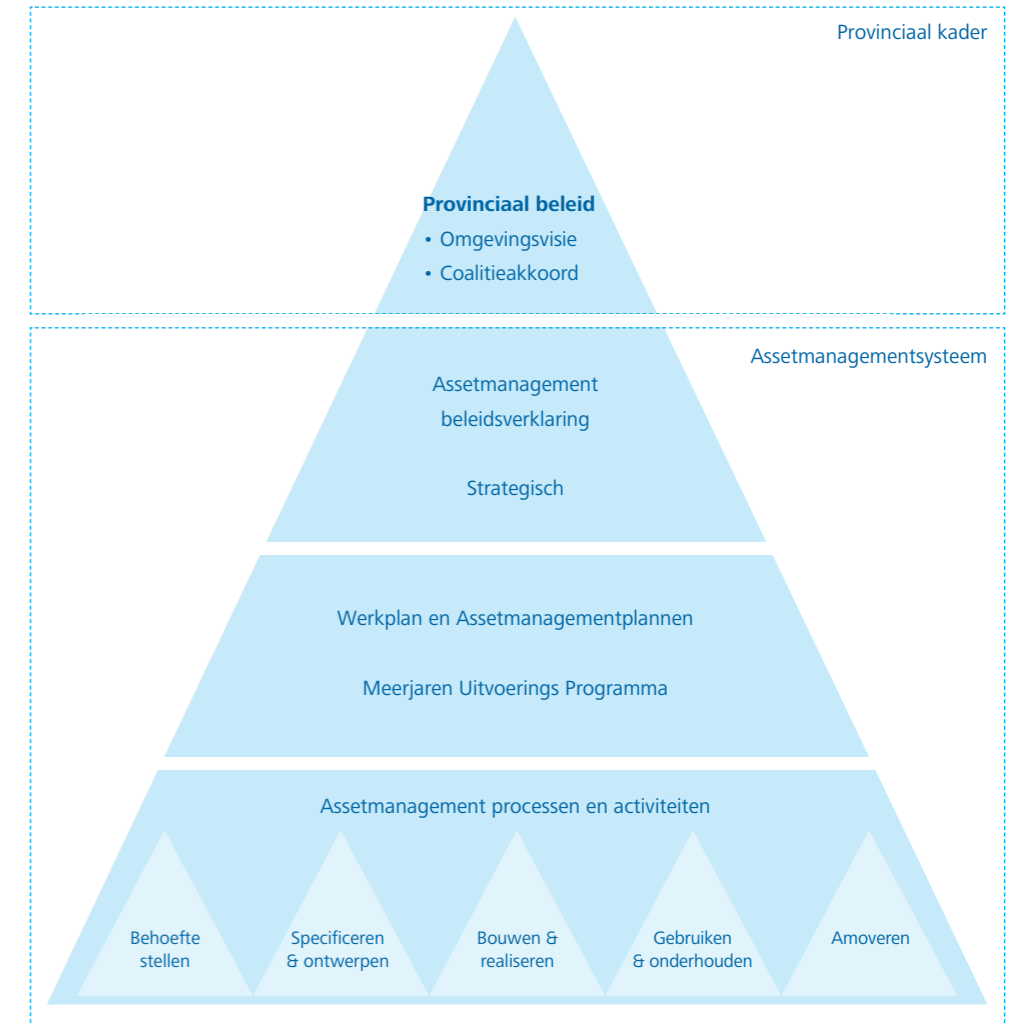
4.2 Assetmanagementsysteem

De Eenheid WK gebruikt een assetmanagementsysteem (AMS) met een integrale kijk op het beheer en coördinatie van assets, van ontwerp, gebruik, onderhoud tot ontmanteling, en het zorgdragen dat beslissingen en acties steeds "in line of sight" zijn met het beleid en de strategie van de provincie Overijssel zijn voorwaardelijkheden voor goed assetmanagement. Hiervoor is het noodzakelijk om een passend en doelmatig AMS te hebben.

De definitie van 'assetmanagementsysteem' (ISO 55000:2014):

Een AMS is een geheel van samenhangende en elkaar beïnvloedende elementen van een organisatie, die als functie hebben het assetmanagementbeleid en de assetmanagementdoelstellingen vast te stellen, alsmede de processen die nodig zijn om die doelstellingen te bereiken. In deze context behoort men de elementen van het AMS te zien als een set hulpmiddelen, waaronder beleid, plannen, bedrijfsprocessen en informatiesystemen, die worden geïntegreerd om te waarborgen dat de assetmanagement activiteiten worden waargemaakt.

In onderstaande figuur is de 'line of sight' binnen het AMS visueel weergegeven.

Figuur 7: 'Line of sight' binnen het AMS

De Eenheid WK stelt n.a.v. de assetmanagementbeleidsverklaring een Strategisch Asset Management Plan (SAMP) op waarin het assetmanagementbeleid, -strategie en -doelstellingen zijn opgenomen. De beleidsverklaring en het SAMP zijn in lijn met het bovenliggende provinciale kader.

De als onderdeel van het SAMP afgeleide assetmanagementdoelstellingen vormen de essentiële koppeling tussen het SAMP en de assetmanagementplannen. In de assetmanagementplannen is beschreven hoe de assetmanagementdoelstellingen bereikt worden. De assetmanagementdoelstellingen zijn in de assetmanagementplannen vertaald naar activiteiten en werkzaamheden om de doelstellingen te kunnen realiseren.

De volgende assetmanagementplannen zijn van kracht:

- Verhardingen
- Waterwegen
- Kunstwerken
- Technische Installaties (VRI en Openbare verlichting)
- Groen

De vijf assetmanagementplannen worden door de technisch-inhoudelijke experts opgesteld. In de toekomst zullen deze vijf assetmanagementplannen transformeren naar drie assetmanagementplannen (Wegen, Waterwegen en Kunstwerken). Deze transformatie zal synchroon plaats vinden met de organisatietransitie naar drie assetmanagers, zoals deze worden beschreven in het werkplan van de Eenheid WK. De activiteiten en werkzaamheden die volgen uit de assetmanagementplannen zijn in het Meerjaren Uitvoerings Programma opgenomen. De planning voor het opleveren van de beschreven plandocumenten binnen de Eenheid WK is jaarlijks als volgt:

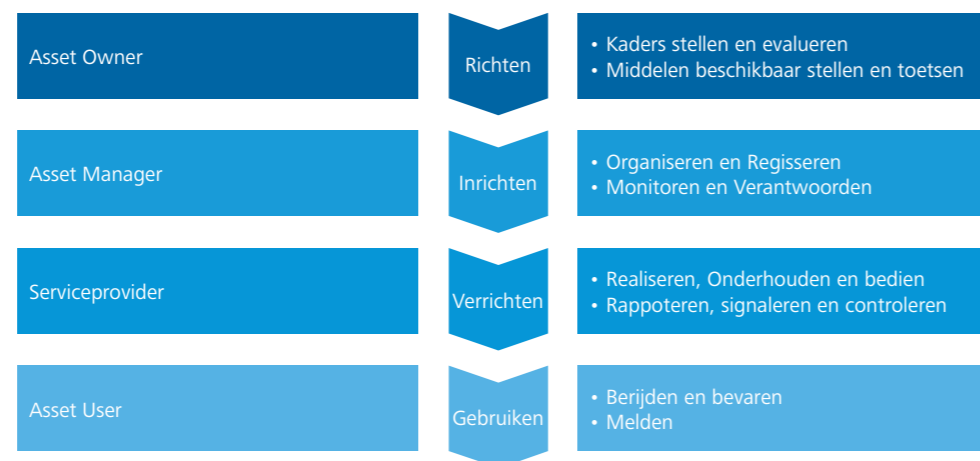
- 15 februari: Beleidsverklaring
- 15 februari: Strategisch assetmanagementplan
- 15 april: Assetmanagementplannen
- 1 juni: Managementreview
- 1 juni: Voorstel concept Meerjaren Uitvoerings Programma
- 1 september: Definitief Meerjaren Uitvoerings Programma
- 1 november: Werkplan Eenheid WK

4.3 Assetmanagement rollen

In het Assetmanagement werkproces zijn een aantal rollen beschreven:

- **Asset Owner:** Provinciale Staten is als gekozen volksvertegenwoordiging het hoogste orgaan binnen de organisatie. Deze hebben het eigenaarschap gemandateerd naar Gedeputeerde Staten als uitvoerend bestuurder. Gedeputeerde Staten heeft het eigenaarschap vervolgens gemandateerd aan de Eenheden door middel van een bedrijfsplan. Het Hoofd Eenheid WK is operationeel de Asset Owner wat betreft de fysieke infrastructurele assets. Voor de uitvoering van onze taken wordt er jaarlijks een managementcontract (= Werkplan) ondertekend met de Algemeen Directeur.
- **Asset Manager:** De rol 'Asset Manager' betreft een samenspel van meerdere functionarissen binnen de Eenheid WK. De Asset Manager is verantwoordelijk voor het realiseren van de assetmanagementdoelstellingen. De Asset Manager vertaalt de assetmanagementdoelstellingen naar assetmanagementplannen en een Meerjaren Uitvoerings Programma en bewaakt de uitvoering hiervan.
- **Service Provider:** De daadwerkelijke uitvoering van (operationele) diensten (ontwerpen, bouwen, beheren, onderhouden, bedienen) kan zowel intern door de Eenheid WK als extern door marktpartijen worden aangenomen en uitgevoerd.
- **Asset User:** De gebruikers van de assets. Hierbij valt te denken aan de burgers en bedrijven die gebruik maken van de assets (wegen, waterwegen en kunstwerken).

Onderstaande figuur laat de rollen in samenhang zien.

Figuur 8: Assetrollen in samenhang

In de bijlage 3 zijn de vier standaardrollen nader beschreven.

4.4 Processen en informatie

Processen

De processen van het assetmanagementsysteem zijn met behulp van een procesarchitectuur ingedeeld in één van de volgende categorieën:

- de besturende processen van het AMS: PLAN, CHECK en ACT fase
- de primaire processen van het AMS: DO fase
- de ondersteunende processen aan het AMS.

De processen binnen het assetmanagementsysteem zijn conform de RASCI methodiek vastgelegd, waarbij transparant is welke activiteiten worden uitgevoerd en welke rollen, taken en verantwoordelijkheden hierbij horen.

Informatiebehoefte en informatievoorziening

De Eenheid WK stelt vast welke informatiebehoefte er is binnen de activiteiten en processen van het assetmanagementsysteem, welke eisen ze stelt aan de informatie en hoe ze hierin gaat voorzien. De Eenheid WK maakt expliciet afspraken betreffende de informatie uitwisseling met haar stakeholders. Bij het vaststellen welke gedocumenteerde informatie zij nodig heeft staat de doeltreffendheid van het assetmanagementsysteem voorop.

De provincie zorgt bovendien voor passende opslag en beheer van de informatie. Momenteel geeft de '1-visie' richting aan de Provinciale Informatie huishouding³. Toekomstige ontwikkelingen zullen dan ook binnen deze kaders plaatsvinden. De Eenheid WK geeft invulling aan informatiemanagement door zich primair te richten op de vindbaarheid en de juistheid van beschikbare informatie. Er is een behoefte geconstateerd om de kwaliteit van proces- en areaalinformatie te verbeteren en om meer grip te krijgen op stuurinformatie. Hiervoor is een verbeterplan 'Informatiemanagement' opgesteld, waarin acties zijn uitgezet om dit doel te realiseren.

(bron: Bedrijfsplan)

Het beheren van asset specifieke informatie

Een actueel beheermanagementsysteem is noodzakelijk om assetmanagement op een te verantwoorden manier uit te kunnen voeren. Een beheermanagementsysteem kan voor onder andere de volgende functionaliteiten worden ingezet:

- Configuratiemanagement (Areaalsamenstelling en areaalgegevens);
- Vastleggen van preventieve onderhoudsplannen n.a.v. het onderhoudsconcept;
- Werkstroombeheersing (meldingen, werkorders, voortgang, etc.);
- Registratie van inspectie- en conditiegegevens.

In 2016 wordt door de eenheid BV een project opgestart voor de implementatie van een beheermanagementsysteem.

Het beheren van relevante AMS documentatie

Relevante documenten uit het AMS zijn via het documentenbeheersysteem EDO digitaal ontsloten naar het 'digitale AMS' op intranet.

4.5 Prestatiemanagement

De Eenheid WK hanteert een aantal kritieke prestatie-indicatoren, die inzicht geven in de haalbaarheid en realisatie van de assetmanagementdoelstellingen. De Eenheid WK meet en monitort de kritieke prestatie-indicatoren regulier. De resultaten van deze metingen en monitoring worden geanalyseerd. Dit gebruikt de Eenheid WK vervolgens om te evalueren of het assetmanagementbeleid en de assetmanagementdoelstellingen worden bereikt en om verbeterpunten te identificeren en corrigerende maatregelen te ondernemen. Er is behoefte voor een verdere verdieping van de gehanteerde kritieke prestatie-indicatoren naar onderliggende prestatie indicatoren. In een verbeterplan voor prestatimanagement wordt vastgelegd welke onderliggende prestatie-indicatoren worden ontwikkeld en hoe dit wordt gerealiseerd.

³ Zie Bedrijfsplan

4.6 Kansen- en risicomanagement

Kansen- en risicomanagement is een belangrijk principe van assetmanagement. Het komt op alle niveaus in de organisatie terug (assetmanagementsysteem, programma, projecten, processen en assets).

Risicomanagement binnen de Eenheid WK is in lijn met de nota risicomanagement van de eenheid Bestuurs- en Concernzaken, waarbij de Eenheid WK risicomanagement specifiek toepast binnen een assetmanagement context. Dit houdt in dat de bovenliggende kaders aan de inputzijde worden meegenomen en de uitkomsten aan de outputzijde aansluiten bij -en opgenomen worden in- het provinciale risicomanagementsysteem. Hierbinnen worden specifieke kansen- en risicomanagementprocessen met achterliggende methoden en tools ingezet. Specifiek ten behoeve van het assetmanagement gerelateerd risicomanagement, is een bedrijfswaardenmatrix ontwikkeld, waarin de risicohouding van de organisatie ten opzichte van de geldende bedrijfswaarden is opgenomen. De huidige opgestelde bedrijfswaardenmatrix is afgeleid van de bedrijfswaarden en vertaling van de resultaten uit de context- en stakeholderanalyse op provinciaal niveau. De bedrijfswaardenmatrix is een vertaling van de eisen van Provinciale Staten en is daarmee het criterium voor assetmanagement beslissingen.

De bedrijfswaardenmatrix wordt gebruikt voor alle assetmanagement gerelateerde risico's van de Eenheid WK. De bedrijfswaardenmatrix wordt momenteel toegepast bij alle asset gerelateerde risicoanalyses.

In het Handboek Risicomanagement zijn de richtlijnen en de toepassing van risicomanagement binnen de Eenheid WK nader uitgewerkt en geborgd. In bijlage 4 is de bedrijfswaardenmatrix opgenomen.

In een verbeterplan voor risicomanagement wordt vastgelegd hoe risicomanagement binnen de Eenheid WK wordt verbeterd in de komende jaren.

4.7 Levenscyclus kosten

De eenheid Ebeschouwt kosten over de hele levenscyclus (aanleg tot sloop). De duur van de levenscyclus wordt breder beschouwd dan alleen de technische levensduur; ook de functionele, wettelijke en economische levensduur wordt meegewogen. Voor het bepalen van de levensduurkosten zet zij methoden als Life Cycle Cost (LCC) en indien relevant een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) in.

De Eenheid WK zal de vervangingsinvesteringen binnen het assetportfolio voor de lange termijn expliciet inzichtelijk maken. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld voor de ontwikkeling van een lange termijn asset planning.

4.8 Management van wijzigingen

Interne of externe wijzigingen die gevolgen hebben voor assets, assetmanagement of het assetmanagementsysteem kunnen van invloed zijn op het vermogen van de provincie om de assetmanagementdoelstellingen te bereiken. Bij deze wijzigingen worden vooraf de gevolgen en risico's in kaart gebracht, waardoor de provincie in staat is noodzakelijke maatregelen te treffen om eventuele voorziene negatieve effecten tegen te gaan. Bij wijzigingen valt bijvoorbeeld te denken aan:

- a) nieuwe assets, assetsystemen of technologie;
- b) externe factoren (met inbegrip van nieuwe eisen van wet- en regelgeving en politieke veranderingen);
- c) nieuwe of andere vraag naar producten en diensten
- d) nieuwe aannemers en/of leveranciers;
- e) organisatie en/of proces aanpassingen.

4.9 Managementbeoordeling (HE/MT)

Het Hoofd Eenheid en het Management Team van de Eenheid WK beoordelen met geplande tussenpozen de assets, het assetmanagementsysteem en de assetmanagementactiviteiten van de Eenheid WK, alsook de uitvoering van haar assetmanagementbeleid, -doelstellingen en -plannen om de geschiktheid, adequaatheid en doeltreffendheid ervan te bewerkstelligen. De Eenheid WK beoordeelt jaarlijks of het assetmanagementbeleid nog altijd geschikt is voor het doel van de organisatie.

Momenteel worden PS en GS eenmaal per vier jaar betrokken door middel van het Bedrijfsplan en het Beheerplan Kapitaalgoederen. Hierbij hanteert de Eenheid WK voor het Beheerplan Kapitaalgoederen een doorkijk voor 8 jaar, conform de aanbeveling van de Rekenkamer Oost-Nederland⁴. Majeure wijzigingen met maatschappelijke impact en voornemens met grote financiële consequenties worden ook politiek behandeld. De directie wordt in ieder geval jaarlijks betrokken via het Werkplan van de eenheid.

Kortom: De Eenheid WK evalueert jaarlijks via managementrapportages (MARAPS) of haar assetmanagementbeleid en de bijbehorende strategie nog aansluit bij de provinciale plannen. Indien dit noodzakelijk is past de Eenheid WK zijn assetmanagementbeleid en -strategie hierop aan. Vierjaarlijks reviseert de Eenheid WK zo nodig haar beleid en strategie, afhankelijk van nieuwe coalitieakkoorden. Langjarige beleidsdocumenten, zoals de Omgevingsvisie blijven de rode draad.

4.10 Certificering ISO 55001 en interne audits

Certificering ISO 55001

De Eenheid WK zorgt ervoor dat het assetmanagementsysteem voldoet aan de eisen uit de ISO 55001:2014. De ambitie is om het assetmanagementsysteem te laten certificeren conform deze norm. Het certificaat is geen doel op zich, maar is wel een belangrijke steun in het bereiken van de assetmanagementdoelstellingen. Op lange termijn is certificering ook een goede borging van het assetmanagement principe continu verbeteren en het (laten) toetsen van assetmanagement procesconclusies in de managementevaluatie.

Interne audits

Binnen de Eenheid WK worden interne audits uitgevoerd om erop toe te zien dat het assetmanagementsysteem aan haar eigen eisen (en aan de eisen van NEN-ISO 55001:2014) voldoet. De Eenheid WK heeft een proces ingericht waarmee richting wordt gegeven aan het plannen en uitvoeren van benodigde audits. Het proces is gebaseerd op:

- a) de activiteiten van de organisatie;
- b) haar risicobeoordelingen;
- c) de resultaten van eerdere audits;
- d) andere relevante factoren.

De resultaten van een interne audit van een assetmanagementsysteem worden gebruikt voor het corrigeren of voorkomen van specifieke afwijkingen, als input voor continue verbeteringen, en om input te genereren voor de managementbeoordelingen.

⁴ Grip op groot onderhoud, Onderzoek naar het groot onderhoud van wegen en kunstwerken door de provincie Overijssel, Rekenkamer Oost-Nederland februari 2016

5. Assetmanagementdoelstellingen

De assetmanagementdoelstellingen, beschreven in dit hoofdstuk, zijn afgeleid van de relevante provinciale documenten en geven hiermee invulling aan het voldoen aan de eisen van de stakeholders van de provincie Overijssel.

5.1 Strategische assetmanagementdoelstellingen

In deze paragraaf zijn de strategische assetmanagementdoelstellingen en aanverwante uitgangspunten beschreven.

De eenheid Wegen en Kanalen levert een bijdrage aan het hoofddoel van de provincie, namelijk het realiseren van economische bereikbaarheid voor zowel personenverkeer als goederenvervoer en verkeersveiligheid met nadrukkelijke focus op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. De Eenheid WK is verantwoordelijk voor het aanleggen, beheren, onderhouden en vervangen van de provinciale infrastructuur en de inliggende objecten. Zij stelt goed gastheerschap centraal om zodoende optimale doorstroming en veiligheid op (water)wegen en kunstwerken te realiseren.

Het hoofddoel van de Eenheid WK is het realiseren van economische bereikbaarheid voor zowel personenverkeer als goederenvervoer en verkeersveiligheid met nadrukkelijke focus op duurzame mobiliteit en ruimtelijke kwaliteit.

De Eenheid WK heeft de volgende strategische assetmanagementdoelstellingen:

1. Het realiseren van een veilige en goede bereikbaarheid voor alle verkeer binnen de provinciale infrastructuur. (Provinciale kerntaak 4.6)
2. Bewaken van de kwaliteit van de provinciale infrastructuur. (Provinciale kerntaak 4.7)
3. Voldoen aan wet- en regelgeving: Alle geconstateerde afwijkingen t.a.v. wet- en regelgeving zijn op het moment van constatering gemeld in het constateringregister.
4. Financiële doelstelling (gebaseerd op begroting 2016):
  - 2016: € 29,6 mln.
  - 2017: € 28,6 mln.
  - 2018: € 27,6 mln.
  - 2019: € 25,6 mln.
  - 2020: € 24,5 mln.

Het opstellen en vaststellen van doelstellingen t.a.v. de bedrijfswaarde milieu voor de Eenheid WK is een actueel verbeterprogramma vanuit duurzaamheid. Deze doelstellingen zijn in ontwikkeling, waardoor deze nog geen onderdeel zijn van het SAMP. Hierdoor zijn er ook nog geen KPI's met betrekking tot deze doelstellingen opgenomen.

De Eenheid WK is samen met de overige eenheden integraal verantwoordelijk voor het realiseren van de kerntakendoelen van de provincie Overijssel. De Eenheid WK levert binnen haar verantwoordelijkheden en mogelijkheden een bijdrage aan het realiseren van deze doelen.

In de keuzes die we maken en de activiteiten die we uitvoeren houden we rekening met de volgende uitgangspunten. Deze zijn niet direct kwantificeerbaar, maar betreffen een inspanningsverplichting.

1. Wij leveren ruimtelijke kwaliteit binnen projecten;
2. Wij houden rekening met en voldoen aan de geldende wet- en regelgeving;
3. Wij houden rekening met de effecten van gebruik van de infrastructuur (geluid, lucht, trilling etc.) op de omgeving;

4. Wij dragen bij aan de instandhouding en ontwikkeling van het provinciale netwerk infrastructuur;
5. Wij houden rekening met het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap IJsseldelta;
6. Wij leveren een bijdrage aan de Netwerkvisie Mobiliteit;
7. Wij stemmen de activiteiten af op desbetreffende uitvoeringsprogramma;
8. Wij anticiperen op de klimaatverandering door het realiseren toekomstvaste klimaatrobuuste infrastructuur;
9. Wij houden rekening met waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Bij aanleg van nieuwe infrastructuur houden wij rekening met afkoppeling verhard oppervlak.
10. Wij houden rekening met het stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie;
11. Wij houden rekening met de mogelijkheden tot uitbreiding van regionaal energienetwerk;
12. Wij houden rekening met basiskwaliteit van bodem, lucht, geluid en (milieu-)veiligheid. Dit vormt de basis voor een gezonde en veilige leefomgeving; tevens voldoen aan het beleid omtrent plan MER;
13. Wij stemmen nieuwe infrastructuur af op sanering Olasfaterrein;
14. Wij geven uitvoering aan duurzaamheidsprogramma's van andere eenheden (bijvoorbeeld GVL programma) en waar mogelijk ook zelf initiatieven ontwikkelen die bijdragen aan minder milieuhinder;
15. Wij monitoren vervoer van gevaarlijke stoffen over provinciale infrastructuur en zonodig vertalen wij het door naar maatregelen;
16. Wij verlenen medewerking aan en stellen actief beschikbaar van infrastructuur voor innovaties en duurzaamheidsontwikkelingen (pilots). Daarnaast geven wij invulling aan de afspraken in de green deal GWW;
17. Wij zorgen voor bewustwording van bijdragen aan duurzaamheid (People, planet, profit) en daartoe leggen daartoe kaders (proces en inhoud) vast in de (herziening van de) beleidsnota duurzame ontwikkeling;
18. Wij houden rekening met soortenbescherming en natuur- en landschapswaarden;
19. Wij houden, in de invloedssfeer van Natura 2000 gebieden, rekening met de programmatische aanpak stikstof (PAS);
20. Wij houden rekening met specifieke waarden in gebieden en daardoor bij te dragen aan sterkere en gezonde natuur en aan economische ontwikkeling;
21. Wij houden rekening met verbetering van de leefomgeving en de ruimtelijke kwaliteit rond agrarische bedrijven;
22. Wij geven input bij het opstellen van beleid voor de ontwikkeling van natuur en landelijk gebied;
23. Wij leveren een bijdrage aan het beter benutten van de netwerken;
24. Wij leveren een bijdrage aan gedragsbeïnvloeding t.a.v. verkeersveiligheid;
25. Wij houden rekening met de economische bereikbaarheid en de kwaliteit van het openbaar vervoersysteem;
26. Wij benutten de kansen om fietsgebruik te stimuleren;
27. Wij leveren een bijdrage aan het versterken van goederenvervoernetwerk over water;
28. Wij geven uitwerking aan het koersdocument verkeersveiligheid;
29. Wij houden rekening met gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid;
30. Wij pakken de grootste knelpunten op het hoofdwegennet in Overijssel aan;
31. Wij faciliteren werklocaties om naastgenoemde doelstellingen waar te kunnen maken;
32. Wij bieden mogelijkheden voor een beter aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt;
33. Wij bieden mogelijkheden voor de inzet van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt in onze projecten;
34. Wij zoeken kansen om te investeren in innovaties die bijdragen aan de bedrijfswaarden van de Eenheid WK en stimuleren daarmee ook aan (regionaal) werkgelegenheid;
35. Wij tonen goed gastheerschap op de provinciale infrastructuur;
36. Wij houden rekening met behoud van het cultureel erfgoed;

37. Wij staan open voor de invulling van een culturele identiteit;
38. Wij zijn een betrouwbare partner die de maatschappelijke opgave op adequate wijze oppakt;
39. Wij leggen de verbinding met maatschappelijke organisaties, burgers en bedrijven om bij te dragen aan het democratisch proces binnen de Overijsselse samenleving;
40. Wij zorgen ervoor dat het openbaar bestuur voorzien wordt van de juiste informatie en (beleids)adviezen om de goede en weloverwogen besluiten te kunnen nemen;
41. Wij zorgen bij gebiedsontwikkelingen voor inbreng i.r.t. aanleg, beheer en onderhoud die onze belangen als beheerder vertegenwoordigt;
42. Wij dragen bij aan provinciale opgaven waarbij de grondcomponent een rol speelt;
43. Wij staan open voor initiatieven op het gebied van 'noaberschap';
44. Wij zorgen ervoor dat het openbaar bestuur voorzien wordt van de juiste informatie en (beleids)adviezen om de goede en weloverwogen besluiten te kunnen nemen;
45. Wij spannen ons in om ICT innovatief toe te passen;
46. Wij houden rekening met risico's en juridische aspecten waarbij wij de methode Overijssel, burgerparticipatie en deregulering omarmen;
47. Wij zijn flexibel in de opbouw en inrichting van het personeelsbestand, beleid en processen om te kunnen meebewegen met de opgaven die voortkomen uit de provinciale doelstellingen.

5.2 Doelstellingen assetmanagement en organisatie

De doelstellingen van de Eenheid WK ten aanzien van assetmanagement implementatie worden beschreven in het programmaplan 'implementatie assetmanagement'. In dit programmaplan worden de ambities en doelstellingen met betrekking tot de implementatie en verbetering van assetmanagement beschreven en vertaald naar concrete activiteiten om de assetmanagement-principes binnen de Eenheid WK te implementeren.

De in dit SAMP beschreven verbeterplannen zijn onderdeel van het programmaplan 'implementatie assetmanagement'. Het betreft hier de verbeterplannen met betrekking tot de onderwerpen: stakeholdermanagement, informatiemanagement, prestatie management, risicomanagement en lange termijn asset planning.

5.3 Asset doelstellingen

In deze paragraaf worden puntsgewijs de (streef)doelstellingen met betrekking tot de fysieke assets beschreven.

5.3.1. Wegen

- 95% van de wegen voldoet aan de basiskwaliteit conform de Meetlat Overijssel in 2016, 2017 en 2018.

5.3.2. Kunstwerken

- 95% van de kunstwerken voldoet aan de basiskwaliteit conform de Meetlat Overijssel in 2016, 2017 en 2018.
- 95% van de beweegbare kunstwerken voldoet aan de 'kwaliteitseisen mechanische deel' in 2016, 2017 en 2018.

5.3.3. Waterwegen

- Minimaal 92% van de waterwegen voldoet aan de basiskwaliteit conform de Meetlat Overijssel in 2016. In 2017 is dit minimaal 96% en in 2018 is dit minimaal 98% aan de basiskwaliteit conform de Meetlat Overijssel.
- 95% van de vaarwegen voldoet aan gestelde eisen (BRTN/CEMT) ten aanzien van vaardiepte in 2016, 2017, 2018.

5.4 Kritieke prestatie-indicatoren

Kritieke prestatie-indicatoren, afgekort KPI's, zijn variabelen om prestaties te analyseren. De Eenheid WK hanteert de volgende kritieke prestatie-indicatoren (par. 5.1), waarmee de realisatie van de strategische assetmanagementdoelstellingen (par. 5.3) en asset doelstellingen kan worden gemeten:

1. Het realiseren van een veilige en goede bereikbaarheid voor alle verkeer binnen de provinciale infrastructuur.
  - KPI 1.1: Gemiddelde trajectsnelheid wegen
  - KPI 1.2: Beschikbaarheid van de weg
  - KPI 1.3: I/C ratio wegen
2. Bewaken van de kwaliteit van de provinciale infrastructuur.
  - KPI 2.1: Beeldkwaliteit verhardingen
  - KPI 2.2: Beeldkwaliteit kunstwerken
  - KPI 2.3: Beeldkwaliteit oeverconstructies
3. Voldoen aan wet- en regelgeving: Alle geconstateerde afwijkingen t.a.v. wet- en regelgeving zijn op het moment van constatering gemeld in het constateringregister.
  - KPI 3.1: Tijdigheid van melding en afhandeling van de afwijking
4. Financiële doelstelling.
  - KPI 4.1: Budget realisatie versus prognose
5. A. Percentage van de assets dat minimaal voldoet aan de basiskwaliteit.
  - Zie KPI 2.1 t/m 2.3
 B. Percentage beweegbare kunstwerken dat voldoet aan de kwaliteitseisen mechanische deel.
  - KPI 5.1: Kwaliteitseisen mechanische deel
 C. Percentage dat voldoet aan gestelde eisen (BRTN/CEMT) ten aanzien van vaardiepte.
  - KPI 5.2: Vaardiepte vaarwegen

Het opstellen en vaststellen van doelstellingen t.a.v. de bedrijfswaarde Milieu voor de Eenheid WK is een actueel verbeterprogramma. Deze doelstellingen zijn in ontwikkeling, waardoor deze nog geen onderdeel zijn van het SAMP. Hierdoor zijn er ook nog geen KPI's met betrekking tot deze doelstellingen opgenomen.